

**רשימת מקורות ליום העיון:
על תבונה ורגשות**

**עיון ומחקר בהוראה ובניהול בית ספר כפרקטיקה רגשית
יום חמישי, ו' באדר א' תשע"ד, 6 בפברואר 2014**

**לעיון במקורות אלו ובמקורות נוספים בנושא
הנכם מוזמנים למרכז המידע הבין-מכללתי במכון מופ"ת.
מרכז המידע פתוח בימים א'-ה' בשעות 8:30 עד 16:00
טל': 03-6901450, פקס: 03-6988611
דואר אלקטרוני: meyda@macam.ac.il
כתובת אינטרנט: http://infocenter.macam.ac.il**

נמצאו 13 פריטים
להלן כל הפריטים:

1. מספר פריט: 11133

מיון: P106

סוג: מאמר

כותר: לומדים להנהיג ב"אוריינות רגשית"

מחבר: שניידר, אלכס

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2013

בתוך: ביטאון מכון מופ"ת

כרך: 50

עמודים: 5-7

מילות מפתח: אינטליגנציה רגשית; רגשות; מנהיגות; מנהלי בתי-ספר; ניהול בתי-ספר;

טקסט מלא: *

תקציר:

מנהיגות היא תכונה העוסקת בהצבת יעדים, הגדרת חזון ומימושו והובלת אנשים אחרים אל עבר מטרה משותפת. המנהיגות מוגדרת כפעולה אינטראקטיבית בין המנהיג למונהג. למנהיגות חינוכית מאפיינים ייחודיים משלה, והיא כוללת את היכולת לעצב ולהנחיל חזון, לעודד למידה, ליצור שיתוף פעולה והבנייה משותפת של משמעות וידע, הזדמנויות ליצירה ופיתוח, לתנוך ידע, רעיונות, תפיסות וערכים, אמונות ומידע באמצעות דיאלוג מתמשך, לנסות ולאתר אמצעים לפיתוח רעיונות חדשים, לנהל תהליכי רפקלרציה; וכל זאת באקלים של ערכים משותפים ומידע עדכני. על מכשירי המחנכים של הדור הבא מוטלת האחריות להכשירם כמנהיגים חינוכיים, המניעים את תלמידיהם להישגים ולמעורבות. אתגר זה מחייב לנסות ולאתר את המרכיב במנהיגות שיאפשר למחנך הצעיר להצטיין גם כמנהיג

2. מספר פריט: 11245

מיון: 10.117.1

סוג: ספר

כותר: אמפתיה בחינוך : חינוך באהבה

מחבר: קניאל, שלמה

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2013

עמודים: 224

מקום: תל-אביב

מילות מפתח: אמפתיה; חינוך; רגשות; ילדים;

תקציר:

אמפתיה משמעה להרגיש ולהבין את עולמו האישי של הילד או החניך הנתון במצוקה, ולהעניק לו תמיכה ואהבה. הספר אמפתיה בחינוך – חינוך באהבה מיועד לקוראים (מורים, הורים ועוד) האמורים להתייחס באמפתיה לתלמידיהם או לילדיהם כחלק מהתהליך

החינוכי שלהם. יש בו שילוב של חומר מדעי-פסיכולוגי עם הדרכה מעשית, וכן סגנון מדעי עם סגנון שווה לכל נפש. הנושאים העיקריים בספר הם: המושג אמפתיה והיסודות הערכיים שלו; מערכת הלחצים והמשברים המפריים את האיזון הנפשי של הזקוק לאמפתיה; מרכיבי האישיות של החניך ופרשנותו את הלחצים המעיקים עליו; השלבים והעקרונות המרכזיים בתהליך האמפתי שנועד להחזיר את החניך לאיזון נפשי, קרי לשליטה בניהול העצמי, בעולם הרגש והמחשבה שלו, בהתנהגותו ועוד; דרכים בהוראה ובלמידה של אמפתיה. נוסף על כך יש בספר שאלות שכיחות של מורים המפעילים אמפתיה ובצדן עיקרי התשובות עליהן

3. מספר פריט: **11333**
P04
מיון:
סוג: מאמר
כותר: האופן שבו תופסים מורים מוסלמים ויהודים את גבריותו של מנהל בית-הספר: היבטים תרבותיים וחברתיים של הקשר בין מנהל למורה
מחבר: עראר, ח'אלד /אופלטקה, יזהר
מו"ל: אוניברסיטת חיפה
סידרה: סידרה חדשה
שנה: 2013
בתוך: עיונים בחינוך
כרך: 7-8
עמודים: 140-160
מילות מפתח: מוסלמים; יהודים; גברים; מגדר; מנהלי בתי-ספר; תרבות; חברה; מורים; מנהיגות;

4. מספר פריט: **11351**
P98
מיון:
סוג: מאמר
כותר: הבנה, רגשות ומצבי רוח
מחבר: ניוטון, דאגלס
מו"ל: הסתדרות המורים בישראל
שנה: 2013
בתוך: הד החינוך
כרך: 88(1)
עמודים: 42-46
מילות מפתח: הבנה; תלמידים; רגשות; חדר מורים; בתי-ספר;

תקציר:
הבנה היא ארגון מחדש של פיסות ידע לכדי מכלול משמעותי הבנה נבנית בראשו של כל תלמיד לתלמידים שונים הבנות שונות הבנה חשובה ביותר היא הבנה של הקשרים בין סיבות לתולדות הבנה מושפעת מרגשות ומצבי רוח רגשות ומצבי רוח משפיעים על איכות ההבנה ועל ההנעה להבין מסקנה: המורים צריכים להבין את הקשר שבין הבנה לרגשות ולעורר רגשות המאפשרים הבנה הבנה היא חיבור בין פיסות מידע וידע קודם לשם בנייתם של מכלולים לכידים. ההבנה נוטלת עולם כאוטי ומבלבל ומרכיבה ממנו מבנים מנטליים בעלי משמעות אישית. המורה בכיתה אינו יכול למסור הבנה לתלמידים; הוא יכול ליצור תנאים שיעזרו להם להבחין בקשרים מסוימים או לטוות אותם בעצמם. התלמידים שונים זה מזה והבנותיהם משקפות זאת, כך ששלושים תלמידים בכיתה ודאי יציחו שלושים הבנות. במקרה הטוב יש חפיפה בין ההבנות השונות במידה המאפשרת תקשורת משמעותית בין התלמידים (Newton 2012).

5. מספר פריט: **10860**
P89
מיון:
סוג: מאמר
כותר: הקשר בין רגישות לדחייה, שליטה עצמית ומערכת מוטיבציה לבין נטייה לתוקפנות בקרב מתבגרים
מחבר: וייסברוד, נירית /רוזנבאום מיכאל /רון, תמי
מו"ל: מכון הנרייטה סאלד
שנה: 2012
בתוך: מגמות : כתב עת למדעי ההתנהגות
כרך: 48(2)
עמודים: 337-365
מילות מפתח: מתבגרים; מוטיבציה; רגשות; דחייה חברתית; שליטה עצמית;

תקציר:
מאמר זה מציג שני מחקרים שהתמקדו בקשר שבין רגישות לדחייה בקרב מתבגרים לבין נטייתם להתנהג בתוקפנות. המחקר האחד בחן את תפקידן של מיומנויות שליטה עצמית בקשר שבין רגישות לדחייה לבין נטייה לעוינות ולכעס. במחקר זה השתתפו 169 בנים ו-115 בנות. המשתתפים ענו על שלושה שאלונים: שאלון תוקפנות, שאלון רגישות לדחייה ושאלון שליטה עצמית. נמצא כי מיומנויות

שליטה עצמית ממתנות את הקשר שבין רגישות לדחייה לבין נטייה לעוינות, אבל אינן ממתנות את הקשר שבין רגישות לדחייה לבין נטייה לכעס או לתוקפנות פיזית. במחקר האחר שיערנו כי מערכת המוטיבציה (להלן הניעה) להימנעות מגירויים אברסיביים (Behavioral Inhibition System – BIS) או מערכת הניעה לפעולה – לחיפוש גירויים מתגמלים (Behavioral Approach System – BAS), ימתנו את הקשר שבין הנטייה למחשבות עוינות ולכעס לבין הנטייה לתוקפנות. במחקר זה השתתפו 122 בנים ו-110 בנות. נוסף על שאלון הרגישות לדחייה ושאלון התוקפנות, ענו המשתתפים על שאלון הניעה – BIS/BAS scale. נמצא כי דומיננטיות של מערכת הניעה להימנעות ממתנת את הקשר שבין עוינות לבין נטייה לתוקפנות. רק בקרב הבנות נמצא כי דומיננטיות של מערכת הניעה להימנעות ממתנת את הקשר שבין כעס לבין נטייה לתוקפנות פיזית, ומערכת הניעה לפעולה ממתנת את הקשר שבין עוינות לבין נטייה לתוקפנות פיזית. התערבויות פסיכולוגיות צריכות לקחת בחשבון את מידת הניעה של היחיד להימנעות מגירויים אברסיביים ולהתמקד ברכישת מיומנויות של שליטה עצמית.

6. מספר פריט: 10897

מיון: P102

סוג: מאמר

כותר: רכיב החונכות בהתמחות בהוראה (קורסי חונכות) מנקודת מבטם של מנהלי בתי ספר

מחבר: שוובסקי, ניצה /אופנהיימר, אורנה שץ

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2012

בתוך: שבילי מחקר: רשות המחקר הבין-מכללתית

כרך: 18

עמודים: 65-78

מילות מפתח: מנהלי בתי-ספר; תפיסת תפקיד; מורים חונכים; הכשרת מורים; השתלמויות מורים;

טקסט מלא: *

תקציר:

המחקר המוצג בודק את תפוסותיהם של מנהלי בתי ספר כלפי קורס ההכשרה למורים חונכים. במאמר זה ידווחו ממצאים בנושא הכשרתם של מורים חונכים מנקודת מבטם של המנהלים. ההיבטים להתייחסות יהיו מידת ההשתתפות של מורים בקורסים להכשרת חונכים; התניית תפקיד החונכות בהשתתפות בקורס ההכשרה; הסיבות המעכבות את יציאתם של מורים לקורס הכשרת החונכים; ונושאים שחשוב לכלול בקורס ההכשרה למורים חונכים. המחקר נערך במסגרת היחידה לשיתוף פעולה במחקר ברשות המחקר שבמכון מופ"ת, בשיתוף של חוקרות ממספר מכללות לחינוך.

7. מספר פריט: 10935

מיון: R1272

סוג: מחקר

כותר: תהליך ההתמחות בהוראה והגורמים המשפיעים על הצלחתו מבט של מנהלי בתי ספר

מחבר: שוובסקי, ניצה /גולדנברג, ג'ודי /ש"ץ-אופנהיימר, אורנה /בסיס, ליאת

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2012

עמודים: 107

מקום: תל-אביב

מילות מפתח: התמחות בהוראה; מנהלי בתי-ספר; הכשרת מורים; ליווי מורים מתחילים; מורים מתחילים;

הערות: בתמיכת מכון מופ"ת

2 עותקים

כלי מחקר: שאלון למנהלים לגבי תהליך ההתמחות של המתמחה (הסטאז'ר) בבית ספרם

שאלון למנהלים לגבי חונכים בבית ספרם

שאלון למנהלים לגבי מתמחים בבתי ספרם

מתווה לראיון למחקר המנהלים בנוגע לתהליך ההתמחות בהוראה והגורמים המשפיעים על הצלחתו [בדגש על חונכות]

ההתמחות והחונכות והגורמים המשפיעים על הצלחתן מנקודת מבטם של מנהלי בתי ספר, שבבתי הספר שלהם לא התקיימה התמחות למורים חדשים

ההתמחות והחונכות והגורמים המשפיעים על הצלחתן מנקודת מבטם של מנהלי בתי ספר, שבבתי הספר שלהם התקיימה התמחות למורים חדשים

טקסט מלא: *

8. מספר פריט: 11021

מיון: P106

סוג: מאמר

כותר: תרבות של אמפתיה בחינוך

מחבר: אלגרבל, רמי /כהן-אור, דינה /רוזנבלום, חייל /שטרנברג, יצחק

מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2012
בתוך: ביטאון מכון מופ"ת
כרך: 49
עמודים: 30-33
מילות מפתח: בתי-ספר; מורים; מערכת החינוך; רגשות; התמודדות; למידה; שינוי;
טקסט מלא: *

תקציר:
 אמפתיה היא השתתפותו של אדם בתהליכים רגשיים והניעתיים המתרחשים בעולמו של הזולת. המעשה האמפתי מתרחש כאשר האחד פותח עצמו לעולמו הסובייקטיבי של האחר: מוכן ואף מנסה (מתאמץ) לחוש, להרגיש, להבין את שבלב ובמחשבת הזולת. אמפתיה כוללת לחוד או יחד חוויה פנימית של תחושת תהודה – של זולתי בתוכי ואפשרות לתקשר אליו מסר מתוך עמדה והתייחסות אמפתיות. אמפתיה היא תהליך שחלקו מאמץ וחלקו מתרחש מבלי משים; חלקו אינטואיטיבי וחלקו פענוח קוגניטיבי ומודע; חלקו התקשורתי כולל קליטה והעברה של שדר גם יחד (רוזנהיים, 2005).

9. מספר פריט: 10717
מיון: P98
סוג: מאמר
כותר: חוקי הרגש הגלויים והסמויים
מחבר: גינת, כרמלה
מו"ל: הסתדרות המורים בישראל
שנה: 2011
בתוך: הד החינוך
כרך: (1)86
עמודים: 42-45
מילות מפתח: בתי-ספר; הבעת רגשות; מורים; התמודדות; הוראה;

10. מספר פריט: 10827
מיון: P28
סוג: מאמר
כותר: מנהיגות נשית בארגוני חינוך: הייחודיות הישראלית בקונטקסט הבינלאומי
מחבר: אופלסקה, יזהר / הרץ-לזרוביץ, רחל
מו"ל: אוניברסיטת חיפה / אבני ראשה
שנה: 2011
בתוך: עיונים במינהל ובארגון החינוך
כרך: 32
עמודים: 51-73
מילות מפתח: מנהיגות; נשים; ארגון הכיתות; ניהול בתי-ספר;

11. מספר פריט: 10444
מיון: P28
סוג: מאמר
כותר: מנהלים מעריכים מורים: בין תפיסה לביצוע
מחבר: קורלנד, חנה
מו"ל: אוניברסיטת חיפה / אבני ראשה
שנה: 2010
בתוך: עיונים במינהל ובארגון החינוך
כרך: 31
עמודים: 271-323
מילות מפתח: מורים; מנהלי בתי-ספר; הערכת מורים; שביעות-רצון בעבודה;

12. מספר פריט: 9833
מיון: P98
סוג: מאמר
כותר: דאגה אכפתית בחינוך: הלכה ומעשה
מחבר: נודינגס, נל
מו"ל: הסתדרות המורים בישראל
שנה: 2008

בתוך: הד החינוך
כרך: (6)82
עמודים: 58-66

13. מספר פריט: 8817

מיון: 10.73.1

סוג: מאמר

כתר: רגש והתמודדות בשיח נרטיבי של סטודנטיות להוראה

מחבר: קופפרברג, עירית / גילת, יצחק

עורך: קופפרברג, עירית / אולשטיין, עלית

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2005

בתוך: שיח בחינוך : אירועים חינוכיים כשדה מחקר

עמודים: 49-74

מילות מפתח: סטודנטים; הוראה; רגשות; מטפורה; תקשורת מילולית; מקצועיות; פרחי הוראה;
